

Idealne miejsce do mieszkania; La cité internationale w Lyonie

An ideal dwelling place; La cité internationale in Lyon

W 1914 roku po regulacji nadbrzeża Rodanu na obszarach zalewowych w północnej części miasta zlokalizowano nowy park – Tête d'Or oraz Targi Lyońskie. Tereny targów znalazły miejsce w pasie nadbrzeża, oddzielając je od parku. Główną część targów zajmował budynek z szeregiem kilkupiętrowych pawilonów prostokątnych do rzeki i połączonych przewiązką z Atrium i głównym wejściem na osi poprzecznej w centrum założenia. Forma architektoniczna potężnego obiektu umieszczonego w zieleni i doskonale widoczna na łuku rzeki stworzyła miejsce znaczące dla formy urbanistycznej Lyonu.

W latach 80. zapada decyzja o przeniesieniu targów poza obręb miasta¹. W 1983 roku teren jest pusty. Trwa dyskusja na temat możliwości jego zagospodarowania. Pomysł umieszczenia tu centrum kongresowego o międzynarodowym znaczeniu rodzi pytanie, jak takie miejsce – z formalnego i funkcjonalnego założenia wyspowa – może wpisać się w strukturę miasta. W 1985 roku w wyniku konkursu wybrano projekt Renzo Piano. Opracowania krajobrazowe powierzono pejzażyście Michel Corajoud. Zdecydowano, że La Cité internationale nie będzie wymkniętym obszarem konferencyjnym, ale pełnowartościowym fragmentem miasta. Stąd funkcja mieszkaniowa, która wraz z innymi funkcjami tworzy program zespołu. Znalazły się tu²: Centrum Kongresowe, Muzeum Sztuki Współczesnej, zespół kin, hotele, kasyno, restauracje i sklepy, a także biura i przestrzeń obsługująca z parkingami podziemnymi. Rezygnowano z zachowania architektonicznej struktury obiektów targowych. Jedynym zachowanym obiektem jest część wejściowa z Atrium, w którym umieszczono muzeum.

Obszar jest świetnie skomunikowany zarówno z lotniskami i dworcem kolejowym, jak i systemem komunikacji miejskiej. Ulice pomiędzy zespołem i rzeką oraz parkiem pozwalają na wygodny dostęp do parkingów umieszczonych pod ziemią oraz od strony rzeki.

Koncepcja założenia jest klarowna – to wygięta w łuk ulica obudowana z obu stron wysokimi budynkami³. Rozpoczyna się ona w części południowej niewielką przestrzenią zieloną /Jardin de la Cité/ wyznaczoną na osi wejścia do parku Tête d'Or i ograniczoną budynkiem Interpolu⁴ po stronie południowo-zachodniej. Na jej zakończeniu, przy placu także otwartym w stronę parku /Place de la Cité/, umieszczono Centrum Kongresowe. Jego amfiteatralna sala tworzy z zewnątrz charakterystyczną formę zamykającą całość zespołu od wschodu, od strony arterii komunikacyjnej prowadzącej na północ przez most na rzece. Poprzeczny moduł pozwala na łagodne zarysowanie łuku obiektami o prostej geometrii. Miejscem formalnie ważnym jest też mały

In 1914, after the regulation of the Rhone waterfront, a new park – Tête d'Or – and Lyon Trade Fair were located in floodlands in the northern part of the city. The grounds of the trade fair in the waterfront belt separated it from the park. The main part of the trade fair was occupied by a building with a series of connected, multistorey pavilions perpendicular to the river and connected to Atrium and the main entrance on a transverse axis in the centre of the layout. The architectural form of a powerful object situated in greenery and noticeable on the river arc created a meaningful place in Lyon urban form.

In the 1980s, a decision was taken to move the trade fair outside the city¹. In 1983, the area was empty. A discussion on the possibilities of development was in progress. An idea to construct an international congress centre here invites a question how such a – formally and functionally – insular place could adjust to the structure of the city.

A design by Renzo Piano won a competition in 1985. The matters of the landscape were committed to Michel Corajoud.

It was decided that La Cité internationale will be a rightful fragment of the city instead of an exclusive conference area. Hence its housing function which contributes to the programme of the complex. It also includes² the Congress Centre, the Museum of Contemporary Art, a complex of cinemas, hotels, a casino, restaurants and shops as well as offices and a servicing space with underground car parks.

The architectural structure of the trade fair objects was abandoned. The only preserved one is the entrance part with Atrium, now the museum. The area has excellent connections with airports and the railway station as well as with the system of city transport. The streets between the complex, the river and the park facilitate comfortable access to the car parks situated underground and by the riverside.

The concept of the layout is clear – it is a curved street with tall buildings on both sides³. It starts in the southern part with a small green area /Jardin de la Cité/ on the axis of the entrance to the park Tête d'Or and limited by the Interpol building⁴ on the southwestern side. Where it ends, at a square which also opens towards the park /Place de la Cité/, the Congress Centre stands. From the outside, its amphitheatric hall produces a characteristic form closing the entire complex from the east and from a transport artery leading north across a bridge over the river. A crosswise module allows simple geometrical objects to form a gentle arc. Another formally important place is a small square on the axis of the preserved market object /the museum/ with a complex of cinemas.

placyk na osi zachowanego obiektu targowego /muzeum/, gdzie dodatkowo zlokalizowano zespół kin.

Forma La Cité internationale wyróżnia się dodatkowo charakterystycznym dla Piano pomarańczowym kolorem ceramicznej okładziny elewacji. Jej uzupełnieniem są łukowe formy dachów przypominające ogrodowe oranżerie oraz południowa przeszklona ściana⁵.

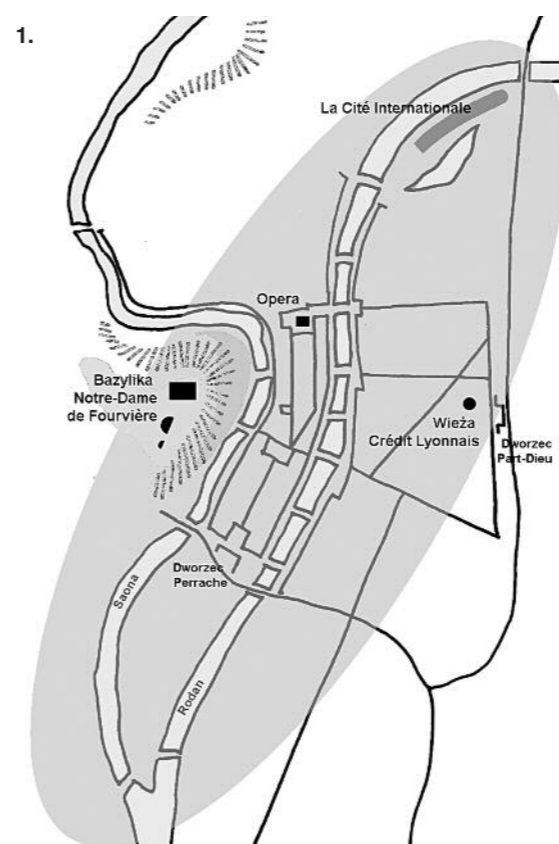
Mocna forma stanowiąca ważny element formy urbanistycznej całego organizmu miejskiego, zakorzeniona w krajobrazie⁶ oraz kulturowej pamięci miasta i skojarzona z ważnym dla miasta elementem programowym. Może właśnie lyońskie La Cité internationale stanowi właściwą formułę dla budowy nowych miejskich zespołów zabudowy mieszkaniowej?

Wobec rzeczywistości naszych miast z zespołami zabudowy mieszkaniowej pozbawionej usług oraz kompleksami hipermarketów widzimy zwykle idealne miejsce do mieszkania albo w kontakcie z przyrodą, albo w centrum historycznego zespołu miejskiego. Przykład La Cité internationale ukazuje taką możliwość – stworzenia nowego miejsca do zamieszkania w typowo miejskim środowisku, w bliskiej relacji do atrakcyjnego środowiska kulturowego i przyrodniczego, w miejscu rozpoznawalnym w skali całego miasta i posiadającym skalę przestrzenną właściwą hierarchii sąsiedzkiej.

Ryc. 1–17 La Cité internationale w Lyonie.

Il. 1–17 La Cité internationale in Lyon.

1. Lokalizacja w mieście /oprac. aut./ Localization /drawing: author/.
2. Makieta [za:] [Masbouni, 2005], s. 132. / Model [In:] [Masbouni, 2005], p. 132.
3. 4. Widok z parku Tête d'Or. / View from Tête d'Or park.
5. Część wejściowa /Jardin de la Cité. / Entrance /Jardin de la Cité.
- 6., 8., 9., 10. Ulica wewnętrzna. / Inner street.
- 7., 11. Elewacja części mieszkaniowej. / Flats elevation.
12. Elewacja od strony parku. / Elevation to the park.
- 13., 14. Place de la Cité. / Place de la Cité.
- 15., 16., 17. Zespół od strony rzeki. / View from the riverbank.

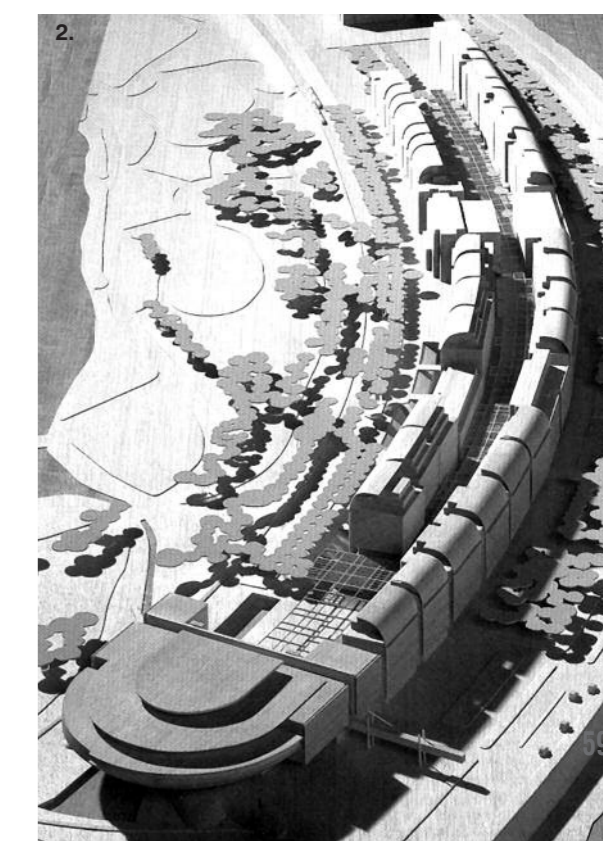
The form of La Cité internationale is additionally distinguished by Piano's characteristic orange ceramic elevation lining. It is complemented by the arched forms of the roofs resembling garden orangeries and the southern glazed wall⁸.

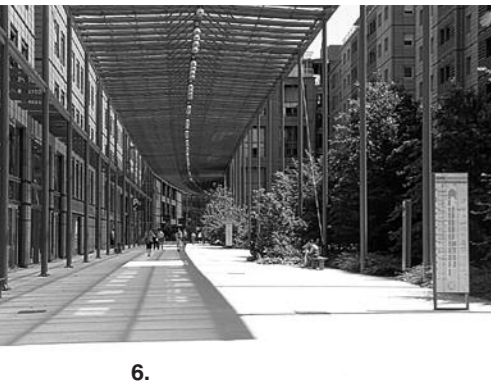
A strong form making an important element of the form of the entire urban organism, rooted in the landscape⁶ and the city's cultural memory, associated with a significant programmatic element. Perhaps La Cité internationale in Lyon makes a suitable formula for the construction of new urban residential complexes.

In the reality of our cities with residential complexes devoid of services and overwhelming malls, we either see an ideal living place in contact with nature or in the centre of a historic urban complex. The example of La Cité internationale presents such a possibility – the formation of a new dwelling place in a typically urban environment, in close relation to an attractive cultural and natural environment, in a recognizable place in the scale of an entire city, whose spatial scale corresponds with the neighbourly hierarchy.

Bibliografia/Bibliography

- Masbouni A. /red./, Renzo Piano. Penser la ville heureuse. La Cité internationale de Lyon, Éd. De la Villette, Paris, 2005.
www.lyon.fr/vdl/sections/en/tourisme/fili_i_quartier/cite_internationale/ 18.04.2009.
www.grandlyon.com/L-Amphitheatre.1999.0 18.04.2009.
www.grandlyon.com/Cite-internationale.24.0 18.04.2009.

Przypisy:

- ¹ Dziś to Eurexpo w Chassieu.
- ² W sumie 183.000 m² powierzchni netto, z czego funkcja mieszkaniowa zajmuje 19%.
- ³ Parter + 6 kondygnacji + 2 kondygnacje w dachu. Szerokość pasa zabudowanego to ok. 65 m; długość ulicy – ok. 750 m.
- ⁴ Główną siedzibę Interpolu wzniesiono w 1990 roku w południowej części obszarów potargowych.
- ⁵ To przykład podwójnej elewacji – ceramicznej i przeszklonej, poprawiającej komfort użytkownika.
- ⁶ Należy też wspomnieć, że *La Cité internationale* wpisuje się w pas zagospodarowania nadbrzeża konsekwentnie rewitalizowany na długości 30 kilometrowego styku z miastem od terenów Gerland na południu po Mirabel-Jonage na północy.

Endnotes:

- ¹ Today's Eurexpo in Chassieu.
- ² 183,000 m² net area, including 19% housing function.
- ³ The ground floor + 6 storeys + 2 storeys in the roof. The width of the developed belt is c. 65 m; the length of the street – c. 750 m.
- ⁴ The headquarters of the Interpol were constructed in 1990 in the southern part of the post-market grounds.
- ⁵ It is an example of double elevation – ceramic and glazed, improving the comfort of exploitation.
- ⁶ *La Cité internationale* also adjusts to the belt of waterfront development, consistently revitalized along the 30-kilometre meeting line with the city between the grounds of Gerland in the south and Mirabel-Jonage in the north.

Ryc. 3-17 La Cité internationale w Lyonie.
Il. 3-17 La Cité internationale in Lyon.